

קונטרס שערי יוסף הלכות זכר לחורבן

פרק יג סעיף כח) שאין להשתמש בשעון מעורר עם מנגינה וכ"ש קלטת, וכן השיב הגר"א נבנצל שליט"א בספר ירושלים במועדיה (בין המצרים עמ' רמב) שנראה שאסור, ואמנם הגר"ק שליט"א השיב בספר נזר החיים (עמ' קמג אות א) שטוב ליזהר, ואמנם בספר שלהי דקייטא (סימן צ' אות ח) כתב לשאול למרן הגר"ק שליט"א לגבי מחנות קיץ וכדו' שמעוררים בבוקר את החניכים ע"י מנגינות שנשמעות במערכת הכריזה ועושים כן משום שרעש המנגינות מעורר ביותר האם מותר ואין בזה איסור של שמיעת כלי שיר כדרך בני מלכים, והגר"ק השיב שאפר כדבריו.

וכן ביותר בשו"ת שיח חיים סימן נ' ענה מרן הגר"ק שליט"א לשאלת ידידי הגר"ח מלין שליט"א בזה"ל: יש באיזה ישיבות שהמעורר שמעיר את הבחורים לתפילה עושה זאת ע"י רמקול של שירים וכו' ונסתפקו אם איכא למיחש למש"כ התוס' בגיטין דף ז' ע"א בשם הירושלמי דראוי להחמיר בההוא דהוה קאים ודמיך בזמרא שמתענג ביותר או דהכא אינו כ"כ תענוג דאדרבה קמים משנתם, וגם דאולי הוי כעין צורך מצוה לקום לתפילה ואולי דמי למש"כ שם דבחופה שרי, וענה הגר"ק שליט"א מותר, ושם בהערה כתב לציין ששאל למרן הגר"י זילברשטיין שליט"א האם מותר וראוי להעיר את הבחורים בישיבה ע"י רמקול עם שירים ואמר לו שיש לשאול את הראש ישיבה או המשגיח באותו ישיבה שהרי תלוי ברמת הבחורים וקימתם לתפילה עד כמה יש בזה צורך ומ"מ דעתו שמותר ולא דמי לדברי הירושלמי שהרי התם הוא מכוין לתענוג משא"כ בישיבות שזו הדרך הנוסחה והקלה להעיר את הבחורים, ואמר לו ששאל למרן בעל השבט הלוי זצ"ל וג"כ השיבו שיש להקל, יעו"ש.

במשתה אודך כי עניתני וכה"ג פיוטים לשמחת מרעות כי אז התורה חוגרת שק ואומרת עשאוני בניך ככינור אך בבית הכנסת ברגלים מצוה לזמר"ה והמג"א הוסיף על דברי מהרי"ל, ונ"ל דלא שרי אלא אותם השירים שנתקנו על הסעודה כגון בשבת אבל פיוטים אחרים אסור"ה וכ"ה במשנ"ב שם סקי"ד ומבואר מדבריו דאסור בכל ענין לשיר פסוקי תורה ולא דוקא שה"ש אלא כל הפסוקים ועוד מבואר בדבריו דאף בשבת אין לשיר אלא שירים שנתקנו במיוחד לשבת ולא פסוקים בעלמא.

אבל כבר הביא השדי חמד באסיפת דינים מערכת ז' אות י"ב מעשה שהיה בחזן אחד ששר אודך כי עניתני בסעודת ברית מילה והשתיקו אותו לפי"ד המג"א והביא בשם בעל שמן המשחה להלכה שאין איסור אלא בדרך שחוק וקלות ראש אבל לא דרך שבח והודאה, ועי"ש אח"כ שהביא שכ"כ הראשונים וכן במאירי בגיטין דף ז' ע"א, ולכן כתב מותר אף בבית חתנים חתן וכלה כל שאין בו לו לדיין באלו אלא מה ושעתם ואף המקראות דרך פריצות והוא שאמר העמים וכן בשיר לא ישתו וקלות ראש ובמסכת והשד"ח הקילו בזה וכך הראשונים הנ"ל ולא חילקו בין הקודש הנח להם לבני ישראל שנוהגים בכלל עת לעשות לה יזמרו פסוקים יזמרו חלילה חילוניים שיש בהם שחוק עכ"ל, וכן נראה לענ"ד כדברי הפוסקים להקל.

לקום בבוקר עם מוזיקה

יא). ולענין האם מותר להתעורר ממוזיקה, הנה כתבו הפוסקים האם מותר לשים מוזיקה בבוקר וע"י כן להתעורר מהשינה, ולכאורה יש לאסור ע"פ דברי הירושלמי שהביא בתוס' בגיטין (שם) שאסור בשעת שכיבה וקימה, וכן הו"ד הגרשז"א בספר הליכות שלמה (תפילה

קונטרס שערי יוסף הלכות זכר לחורבן

שהיו נוהגים אבותינו מדורי דורות לעשות, ובמקום לקום לסליחות יאמר לעבודת הבורא, ובוזה אין איסור לכו"ע. עכ"ד ויעו"ש עוד שהביא מש"כ לו השבט הלוי זצוק"ל.

ויעו"ש עוד בשו"ת שיח חיים ששאל את הגר"י גנס שליט"א כתב לו שמותר, ויעו"ש שהוסיף לזה כמה סברות שאינו לא לתענוג ביותר וכמו שנראה מלשון התוס', וכן נראה מדברי התוס' רא"ש ועוד שהרי יש כאן מצוה להעיר את הבחורים לשחרית, וע"ע בספר שערי תורת הבית (עמ' רעג אות ה) כתב להביא דברי הגרשז"א לדינא יעו"ש, ואמנם בספר שערי נחמה (שער ה' פרק ג' אות ו) כתב להביא בשם הגריש"א זצ"ל לגבי שעון מעורר המזמר מנגינות שאם משתמש בזה שימוש רגיל של שעון מעורר דהיינו שמיד כשמתעורר הוא מפסיק את השירה ואינו מוסיף לעצמו תענוג סתם מותר בכה"ג אבל להמשיך ולהתענג בשמיעת הנגינה אסור עכ"ד. ולכן לדינא נראה שיש להקל בזה וכמובן הכל תלוי לפי הצורך.

אם מותר ללכת לישון ששומע מוזיקה

(יב). ולענין מי שאינו מצליח להרדם האם מותר להרדם עם מוזיקה, הנה בענין זה הוסיף לדון בשו"ת שיח חיים בהערה שיש לדון במי שאינו מצליח להרדם בקלות וע"י שמיעת שירים נרדם מהר יותר האם מותר כי סו"ס אינו להתענג יותר, והביא שם שהשיב לו הגרמ"מ שפרן שליט"א שמותר, וכן הביא שם מהבאר שרים שמותר, כי סו"ס התוצאה היא רוחנית והסיבה היא רוחנית לקום לעבודת ה' שרי יעו"ש,

ואמנם כתב ששאל להגר"י שטזנר שליט"א האם מותר להרדם עם מוזיקה למי שקשה לו להרדם, והשיב לו, בזה"ל: אין דנין אפשר

וכן נדפס התשובה בשו"ת שבט הלוי (חלק יא סימן ב) וז"ל: בישיבה שהתקינו מערכת כריזה האם מותר להעיר התלמידים ע"י מנגינות, תשובה, בענין הנ"ל אם ישיבה אחת תעשה כזרת אני חושש אני מלבד מהלכה הנזכרת והירושלמי הידוע שיעשו את בניגון של מקימי בקר של חילונים או רדיו וכיו"ב ויש בזה נקודת פגם ברורה, אבל להקים באותם בדבור הנוטה לנגינת הבעל תפלה ירא אלוקים כמו הקמת סליחות שהזכיר כ"ת וכעין לומדי תורת ה' קומו לעבודת ה' של תורה ותפלה או קומי רוני בבקר שפכי כמים לבך נוכח השם זה יעשה רושם בלבם אם בא מפה ת"ח ועובד ה' וזה הנלענ"ד לפי הזמן ולפי התחזקות ביר"ש בדורינו עכ"ד.

וע"ע בחשוקי חמד בגיטין דף ז' ע"א שכתב לדון בכ"ז וכתב להוכיח מדברי השער הציון וז"ל: בשער הציון (ס"ק כה) שמותר לאשה לזמר כדי לישן התינוק דמדברי השו"ע משמע דאינו אסור בפה אלא על היין, הלכך אין לדקדק כל כך. ולכן נראה שכיון שאינו עושה זאת לתענוג, ואין התלמידים מתענגים בניגונים אלו, והניגון הוא אך ורק למטרת יקיצה והוא לדקות מספר בלבד, אולי מותר. וביחוד שכך נהגו אבותינו מדורי דורות להקיץ את העם לסליחות בנגינות עריבות. אמנם אין ראיה מוכחת כי היה בפה. אך בהליכות שלמה מובא בשם הגרש"ז זצ"ל (פי"ג הי"ח) דאין להשתמש בשעון מעורר ע"י נגינה, וכל שכן בקלטות כדי להקיץ מן השינה. לכן אין בכוחנו להתיר, אמנם יש לחלק שדברי רבנו הגרש"ז אמורים רק באופן שהתלמיד מכין לעצמו מנגינה עם קלטת, ויוכל להאריך את זמן הניגון כחפצו וכרצונו, אבל כאשר היקיצה היא ע"י ראש הישיבה שליט"א, אולי מותר. ולכן נראה שהטוב ביותר שראש הישיבה יקליט עצמו או אחר, ויעורר את הבחורים לקום מוקדם, כדרך